

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 78 0 П 024050 22 Рев
Бања Лука, 25.11.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице С.М. из П., и В.К. из П., које заступа Д.С., адвокат из Б.Л., против туженог ГП Г. а.д. П., кога заступа Ј.Ј., адвокат из Б.Л., и Б.Б. из П., кога заступа Ђ.Б., адвокат из Прњавора, ради исплате дуга, вриједност спора 110.000,00 КМ и по противтужби туженог ГП Г. а.д. П., кога заступа Ј.Ј., адвокат из Б.Л., против тужитељице С.М. из П., коју заступа Д.С., адвокат из Б.Л., ради закључења уговора, вриједност спора 115.000,00 КМ, одлучујући о ревизији туженог Б.Б. против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 78 0 П 024050 21 Гж 2 од 22.12.2021. године, на сједници одржаној 25.11.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Прњавору број 78 0 П 024050 18 П 2 од 29.1.2021. године, обавезан је тужени Б.Б. (даље: друготужени) да тужитељици исплати износ од 55.000,00 EUR, у противвриједности у конвертибилним маркама (даље: КМ) по важећем курсу Централне банке БиХ на дан испуњења са законском затезном каматом од 9.3.2016. године до исплате и да јој накнади трошкове поступка у износу од 18.903,58 КМ са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, док је одбијен захтјев тужитеља В.К. (даље: друготужитељ) за солидарну исплату дуга у износу од 55.000,00 EUR, у противвриједности у КМ, по напријед наведеном - важећем курсу са законском затезном каматом од 16.2.2016. године до исплате. Истом пресудом је одбијен противтужбени захтјев туженог-противтужитеља ГП Г. а.д. П. (даље: првотужени), да се обавезе тужитељица – противтужена С.М. (даље: тужитељица) да са противтуженим закључи уговор о куповини стана број 3, ламела А, трећи спрат, корисне површине 81 м², те паркинг мјеста Г-19 у гаражном простору - згради „степеништа“ (правилно би било: степена) довршености по систему кључ у руке по купопродајној цијени од 115.000,00 КМ.

Допунском пресудом истог суда број 78 0 П 024050 18 П 2 од 16.2.2021. године, одбијен је захтјев друготужитеља против тужених за солидарну исплату дуга у износу од 55.000,00 EUR у противвриједности у КМ по важећем курсу Централне банке БиХ на дан испуњења, са законском затезном каматом од 16.2.2016. године до исплате, уз обавезу да туженима накнади трошкове поступка и то: првотуженом у износу од 13.337,50 КМ, а

друготуженом у износу од 16.187,50 КМ са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Допунском пресудом истог суда број 78 0 П 024050 18 П 2 од 1.11.2021. године, одбијен је тужбени захтјев тужитељице против првотуженог, ради солидарне исплате дуга у износу од 55.000,00 EUR у противвриједности у КМ по важећем курсу Централне банке БиХ на дан испуњења, са законском затезном каматом од 16.2.2016. године до исплате, те је измијењен став II изреке допунске пресуде број 78 0 П 024050 18 П 2 од 16.2.2021. године, у дијелу одлуке о трошковима поступка у односу на првотуженог на начин, да су обавезани тужитељи да овом туженом солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 13.337,50 КМ са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 78 0 П 024050 21 Гж 2 од 22.12.2021. године: жалба друготуженог је одбијена и првостепена пресуда у усвајајућем дијелу тужбеног захтјева потврђена, те је жалба првотуженог одбијена и та пресуда у одбијајућем дијелу противтужбеног захтјева потврђена; жалба друготужитеља је одбијена и потврђена је допунска пресуда првостепеног суда од 16.2.2021. године, у дијелу одлуке о одбијању његовог тужбеног захтјева у односу на тужене, као и у дијелу којим је овај тужитељ обавезан да друготуженом накнади трошкове поступка у износу означеном у изреци пресуде, са законским затезним каматама, док је жалба изјављена против дијела одлуке којим је овај тужитељ обавезан да првотуженом надокнади трошкове поступка у износу назначеном у изреци исте пресуде, одбачена као недозвољена; жалба првотуженог против допунске пресуде од 16.2.2021. године у одбијајућем дијелу одлуке о трошковима поступка у односу на овог туженог, одбачена је као недозвољена, док је жалба друготуженог одбијена и иста допунска пресуда у одбијајућем дијелу одлуке о трошковима поступка у односу на овог туженог потврђена; и о захтјевима парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка, одлучено је као у изреци другостепене пресуде.

Друготужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда укине или преиначи на начин, да се жалба овог туженог усвоји, првостепене пресуда преиначи и одбије тужбени захтјев, уз накнаду трошкова поступка.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Тужитељи захтјевом у тужби траже да се обавежу тужени да им солидарно исплате износ од 55.000 EUR у противвриједности у КМ по важећем курсу Централне банке БиХ на дан испуњења, са каматама од 16.2.2016. године до исплате и трошкове поступка, а првотужени противтужбеним захтјевом тражи да се обавежу тужитељица да закључи уговор о куповини стана и паркинг мјеста означених у изреци првостепене пресуде, по купопродајној цијени од 115.000,00 КМ.

Расправљајући о овако постављеном тужбеном и противтужбеном захтјеву првостепени суд је утврдио: да је тужитељица, након усмених договара са друготуженим о куповини стана који је изградио првотужени, друготуженом предала износ од 55.000,00 EUR, као депозит за куповину стана, што је потврђено потписивањем „налога благајни“ од 16.2.2016. године од стране тужитељице и друготуженог и да се овај тужени обавезао

да ће наведени износ вратити тужитељици након исплате купопродајне цијене стана и потписивања уговора о купопродаји стана сачињеног код нотара; да је тужитељица наведена новчана средства преузела од друготужитеља, који јој је иста обезбиједио у сврху депозита за куповину стана; да је наведени износ депозита отуђен из сефа који се налазио у сједишту првотуженог, чији је директор друготужени и да до правоснажног окончања предметног поступка није утврђено ко је та средства отуђио; да се тужитељица 7.3.2016. године обратила туженима са захтјевом да јој у року од 8 дана врате новчана средства која је предала друготуженом на име депозита; да је код нотара В.В. у вези купопродаје наведеног стана и паркинг мјеста сачињен нацрт купопродајног уговора (у марту 2016. године) између првотуженог (у својству продавца стана) и тужитељице (у својству купца), те друготуженог (у својству примаоца депозита), да исти није потписан, иако су тужени 21.3.2016. године позвали тужитељицу да закључи уговор у складу са раније постигнутим договором о куповини стана; да је тужитељица 4.4.2016. године обавијестила тужене да одустаје од уговора који је за предмет имао куповину стана и истовремено је захтијевала поврат депозита и да јој је кориштење тога стана (у који се била уселила) онемогућено јер су браве од улазних врата биле промијењене; да је у међувремену син тужитељице Б.М. купио други стан по основу уговора број ОПУ ... од 2.11.2016. године, у истој згради у којој се налази и стан за који је тужитељица положила депозит (друге спратности и од другог купца), а да је стан који је требао бити предмет купопродаје продат трећем лицу; и да је друготужени (као предлагач) Основном суду у Прњавору поднио приједлог против С.М. (овдје тужитељица) и ГП Г. а.д. П. (овдје првотужени), за депоновање износа од 50.000,00 EUR у судски депозит и да је рјешењем суда број 78 0 В 026014 17 В од 28.3.2017. године, дозвољено полагање у судски депозит износа од 97.791,50 KM које, до правоснажног окончања овог поступка није постало правоснажно.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио, да је предметни облигационо-правни однос заснован између тужитељице и друготуженог, по правној природи, уговор о остави (чувању или депозиту), за који није прописана законска форма и да је предметни уговор закључен сагласним изјавама воља уговорних страна, да се примљени новчани износ има вратити тужитељици након исплате купопродајне цијене стана и потписа купопродајног уговора за стан, код нотара, Како до закључења купопродајног уговора није дошло због отуђења запримљеног новчаног износа (депозита) у вријеме док се исти налазио у државини друготуженог, позивом на одредбе члана 712. и 718. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 и 57/89, те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), првостепени суд је усвојио захтјев тужитељице у односу на друготуженог, а одбио је захтјев оба тужитеља за солидарно обавезивање првотуженог да са друготуженим исплати наведени износ и о трошковима поступак је одлучио као у изреци пресуде и означених допунских пресуда, а противтужбени захтјев првотуженог је одбио.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, па је жалбу друготуженог одбио и првостепену пресуду у усвајајућем дијелу одлуке о тужбеном захтјеву и трошковима поступка потврдио; жалбу првотуженог је одбио и пресуду у одбијајућем дијелу противтужбеног захтјева потврдио; те је жалбу друготужитеља одбио и потврдио допунску пресуду од 16.2.2021. године у одбијајућем дијелу захтјева у односу на тужене, као и у дијелу одлуке о трошковима поступка и одлуке којом је обавезан да туженима накнади трошкове поступка (у досуђеним им износима), док је жалба против дијела одлуке о којом је овај тужитељ обавезан да првотуженом накнади трошкове поступка одбачена као недозвољена, те је жалба првотуженог против означене допунске пресуде одбачена као недозвољена, а жалба друготуженог је одбијена и та

допунска пресуда у одбијајућем дијелу одлуке о трошковима поступка је потврђена и о трошковима жалбеног поступка странака, одлучено као у изреци пресуде.

У овом ревизионом поступку испитује се законитост и правилност другостепене пресуде у дијелу, којим је жалба друготуженог одбијена и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем дијелу одлуке о главном потраживању и трошковима поступка, у односу на овог туженог.

Одлука другостепеног суда (у ревизијом побијаном дијелу) је правилна и законита.

Према одредби члана 712. ЗОО уговор о остави (депозиту) је облигационо правни уговор, којим се оставопримац (депозитар) обавезује да од оставодавца (депонента) прими покретну ствар, да је чува и врати, кад је овај буде затражио, не добијајући за то никакву накнаду, или уз пријем накнаде ако је уговорена. За заснивање уговора о остави у смислу означене законске одредбе потребна је: сагласност о предмету оставе, о времену трајања оставе, одређивању покретне ствари која се даје односно прима у оставу и евентуално накнаде за чување, ако је уговорена.

Из чињеничног утврђења нижестепених судова произлази, да је тужитељица на пословном састанку одржаном у кући друготуженог (договореном „преко“ његове супруге, која је за тужитељицу дужи низ година „водила књиге“ везане за дјелатност којом се тужитељица бавила), дана 16.2.2016. године предала овом туженом износ од 55.000,00 EUR, да је друготужени наведени износ примио од тужитељице, као депозит на име куповине стана, што он током поступка није ни спорио, нити је спорио да су тужитељица и овај тужени својеручно потписали „налог благајни“ у којем је потврђена примопредаја тог износа, сврха депозита и вријеме враћања тих средстава.

Према тада постигнутом договору, друготужени се обавезао да ће тужитељици вратити депонована средства након исплате купопродајне цијене стана означеног у наведеном писмену „налог благајни“ и закључења купопродајног уговора код нотара за наведени стан који су том приликом потписали тужитељица и друготужени. Стога, нема сумње да је дана 16.2.2016. године између тужитељице и друготуженог закључен уговор о остави, како су правилно судили и нижестепени судови и да су уговорне стране у том облигационо правном односу тужитељица и друготужени.

Основна обавеза оставопримца из уговора о остави је, да примљену ствар чува као своју сопствену (члана 714. став 1. ЗОО), предмет оставе је дужан чувати на начин предвиђен уговором, а ако то уговором нису одредили, онда на начин како то природа ствари захтијева. Начин враћања ствари је прописан је одредбом члана 718. ЗОО, према којој одредби је оставопримац дужан вратити ствар, чим је оставодавац затражи. Један од начина престанка уговора о остави је и једнострани раскид уговора од стране оставодавца, па како је тужитељица дописом од 4.4.2016. године обавијестила друготуженог да одустаје од уговора за куповину предметног стана и позвала га да јој врати депозит у износу од 55.000,00 EUR, друготужени је сагласно наведеним законским одредбама у обавези да то и учини, како су правилно судили и нижестепени судови.

За овакав закључак овога суда, без значаја је чињеница да је тужитељици предметна новчана средства за депозит обезбиједио друготужитељ, а с тим у вези, ни ревизиони наводи којим се указује на дио исказа тужитељице датом на главној расправи од 31.5.2017. године када је навела „Новац који сам предала никада није био мој новац“, не могу исходити другачију одлуку у овоме спору. Из стања списка у овом предмету произлази да је

наведени новчани износ тужитељици обезбиједио друготужитељ и да је тај материјално правни однос заснован између њих, који однос се не тиче ревидента, као ни мјесто и начин предаје тих средстава тужитељици од стране друготужитеља, чиме се ревидент беспотребно бави у ревизији, што може бити предмет неког другог, а не овог поступка.

Осим наведеног, у смислу одредбе члана 713. ЗОО уговор о остави може пуноважно закључити у своје име и лице које није сопственик ствари и оставопримац је дужан вратити ствар њему, изузев ако је доказао да је ствар украдена, што овдје није случај, и што друготужени у односу на предметна новчана средства предата му као депозит, током поступка није ни тврдио. Стога се наводи ревизије у овом правцу, као и тврдња ревидента да суд није могао обавезивати „тужитеља“ (ваљда, друготуженог), да тужитељици „врати новац који није њен“, указују неоснованим.

Нема мјеста ни ревизиони приговор да је другостепени суд на сједници вијећа „измијенио“ чињенично стање на штету ревидента тиме, што је нашао да су новчана средства која је тужитељица предала друготуженом као депозит за стан, власништво друготужитеља, а да такав закључак не произлази из исказа свједока Б.М. (сина тужитељице), чији исказ је цијенио првостепени суд. Ово из разлога што се дио исказа свједока „Ја новац нисам преузео од К.В. из руке у руку...“, не може цијенити изоловано у односу на његов цијели исказ, јер се свједок изјаснио о путовању на мјесто које је између именованог и његове мајке договорено ради преузимања новчаних средстава (у Т.), о састанку њих двога са друготужитељем у ресторану..., и о начину преузимања предметних новчаних средстава од стране друготужитеља, према његовим упутама и на тачно одређеном мјесту, при чему није оспорио да су то средства друготужитеља која је он обезбиједио тужитељици за депозит и који је са првотуженим претходно и договорио купопродају стана између тужитељице и првотуженог (у који се тужитељица након њиховог договора била уселила), што током поступка међу парничним стрнкама није било спорно.

Будући да је тужбени захтјев у односу на друготужитеља одбијен, наводи ревизије да не постоји правна веза између друготуженог и друготужитеља је без значаја за пресуђење.

Према томе, када се све наведено има у виду, друготужени је као уговорна страна у предметном материјално правном односу у обавези вратити средства која је примио од тужитељице, у сврху депозита за стан, како су правилно судили и нижестепени судови.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13), одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић